

◉ الکساندر نواک، وزیر انرژی روسیه

فرهیختگان | شبکه خبری سی‌ان‌بی‌سی با اشاره به توافق اخیر عربستان سعودی و روسیه برای همکاری‌های نفتی با ابراز ناامیدی نسبت به این توافق نوشت: «کارشناسان انرژی نسبت به چشم‌انداز همکاری روسیه و عربستان سعودی برای تثبیت بازار نفت ناامید هستند، این درحالی است که دو کشور روز دوشنبه در این زمینه یک بیانیه مشترک منتشر کرده‌اند.»
براساس گزارش‌های منتشره دو طرف در حاشیه نشست گروه ۲۰ در کشور چین اعلام کرده‌اند که گروهی تشکیل می‌دهند که با رصد دقیق بازار، پیشنهادهاتی را برای تثبیت بازار ارائه کند. الکساندر نواک، وزیر انرژی روسیه، این توافق را یک اتفاق «تاریخی» نامید و از احتمال فزید تولید نفت در ادامه این توافق یاد کرد. استراتژیست‌های کالا در مصاحبه با سی‌ان‌بی‌سی اعلام کرده‌اند که شاید این بیانیه در کوتاه‌مدت بهای نفت را حتی تا ۵۰ دلار در هر بشکه بالا ببرد اما تاکید دارند که این توافق از این حد عمیق‌تر نخواهد شد. یوگن وینبرگ، رئیس بخش تحقیقات کالای کامریزبانک سو در این زمینه می‌گوید: «طنز فریز نشی هیچ معنایی ندارد؛ همین‌طور که همکاری بین روسیه و عربستان سعودی، تنها یک لغایزی است و هیچ شانسى برای به حقیقت پیوستن ندارد.»
اوله هانسن، رئیس استراتژی کالاهای ساکسویبانک نیز به سی‌ان‌بی‌سی گفت: «افزایش بهای نفت پس از برگزاری کنفرانس خبری عربستان و روسیه بدون هیچ اقدامی نشان می‌دهد که تولیدکنندگان عمده چه نقش کلیدی در تحول بازار تنها با بیان بدون عمل دارند. من انتظار دارم با تجربه از این اتفاق بازار واکنش صحیح‌تری نسبت به ادعاهای بدون پشتوانه نشان دهد.»
تینا مارگارت سالنویت، تحلیلگر ارشد در موسسه نوردیا نیز در این رابطه به سی‌ان‌بی‌سی گفت: «با توجه به اینکه احتمال توافق بین عربستان و کشورهای عضو اوپک برای فریز نفتی بسیار ضعیف است و تنها نپذیرتن چنین توافقی از سوی ایران می‌تواند دست عربستان را برای کنترل تولید نفت خالی بگذارد، این کشور توافق با روس‌ها را آسان‌تر یافته است و به دنبال چنین توافقی برای کنترل بازار است. کاهش تولید کم امارات متحده عربی یا قطر به دیگر اعضا از جمله نوزنالا و نیجریه کمکی نمی‌کند چراکه این کشورها با مشکلات اقتصادی و سیاسی سختی مواجه هستند. بر همین اساس روسیه و عربستان به چنین توافقی بی‌معنای پیوسته کرده‌اند که به عقیده من تاثیر مهم و بلند مدتی بر بازار نخواهد داشت.»
نشست بعدی اعضای اوپک و چند کشور تولیدکننده عمده از جمله روسیه در الجزایر به‌منظور بحث برای راهکارهای کنترل بازار در اواخر ماه جاری میلادی برگزار خواهد شد. انتشار اخبار حواشی این جلسه در چند هفته گذشته بهای نفت را بارها دستخوش تغییرات ملموس کرده است به‌طوری که با انتشار این اخبار بهای نفت بین ۴۳ تا ۵۲ دلار نوسان پیدا کرد.

سید محمد میرزا محمدزاده

شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران وظیفه پالایش و توزیع فرآورده‌های نفتی به‌ویژه تامین بنزین کشور را برعهده دارد. در روزهای پایانی تابستان که به اوج سفرهای تابستانه نزدیک می‌شویم پای صحبت‌های عباس کاظمی مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران نشستیم تا در مورد واردات، صادرات و خودکفایی در تولید فرآورده‌های نفتی و به‌ویژه بنزین بیشتر بدانیم.
عباس کاظمی، در مصاحبه با «فرهیختگان» با اشاره به اوج مصرف بنزین در تعطیلات نوروز و تابستان گفت: «مصرف بنزین در این زمان‌ها به بالای ۸۵ میلیون لیتر در روز می‌رسد اما از آنجا که ذخایر بنزین در وضعیت مطلوب قرار دارد و وضعیت تولید هم خوب است عرضه بنزین بدون هیچ مشکلی انجام می‌شود و در زمان بحران نیز تاکنون مشکلی در عرضه بنزین نداشته‌ایم.»
وی میزان تولید بنزین در پنج ماه و نیم سال ۹۵ را به‌طور متوسط ۶۴ میلیون لیتر در روز عنوان کرد و گفت: «با توجه به مصرف متوسط ۷۴ میلیون لیتر در روز هم‌اکنون ۱۲ میلیون بنزین به کشور وارد می‌شود. اما در نیمه دوم سال با کاهش مصرف و افزایش تولید سه میلیون لیتری روزانه پیش‌بینی می‌کنیم میزان واردات برای سال ۹۵ به‌طور متوسط به هشت میلیون لیتر در روز برسد که نسبت به سال گذشته کمتر خواهد بود.»

◉ ستاره خلیج فارس؛ ستاره تاریخ صنعت نفت

کاظمی با اشاره به پیشرفت مطلوب پالایشگاه ستاره خلیج فارس گفت: «این پروژه از سال ۸۵ شروع شده بود اما متأسفانه به‌رغم وجود منابع مالی گسترده، تا سال ۹۲ پیشرفت مطلوبی نداشت. پس از اجرای برجام خوشبختانه تجهیزات اصلی با رفع تحریم‌ها در حال ورود به کشور است. ماه گذشته کمپرسور اصلی واحد بنزین‌سازی فاز یک وارد کشور و نصب شد و پیش‌بینی می‌کنیم تا اواخر سال جاری نهایتاً اوایل سال آتی فاز اول پالایشگاه به بهره‌برداری برسد و با تولید ۱۲ میلیون به خودکفایی در تولید بنزین دست پیداکنیم و باراندازی فازهای بعدی ان‌شاءالله برای اولین بار در کشور هدف صادرات بنزین را برای کشور رقم زнім.»

◉ اتفاق تاریخی در صنعت نفت ایران

مدیرعامل شرکت ملی پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی ایران با اشاره به صادرات پایدار فرآورده‌های نفتی از ابتدای سال جاری تصریح کرد: «از ابتدای امسال برای اولین‌بار در تاریخ صنعت نفت به صادرات پایدار روزانه ۴۰۰ هزار بشکه فرآورده دست پیدا کردیم؛ اما به دلیل محدودیت بنادر توانستیم این

رضا میرحاجی

در شماره گذشته در مصاحبه با کوروش طهماسبی، مدیرعامل شرکت خصوصی به بحث نیاز بخش خصوصی لزوم اجرای قراردادهای جدید نفتی پرداختیم. طهماسبی در این مصاحبه به منافع اجرای قراردادهای جدید برای کشور اشاره کرد و از نیاز صنعت نفت به سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال دانش و فناوری یاد کرد. وی این ادعا را که شرکت‌های خارجی حق شرکت‌های ایرانی را در قراردادهای جدید پایمال می‌کنند، رد کرد و خود شرکت‌ها را مدافع حقوق خود برشمرد. طهماسبی انتقال روش‌های مدیریت اجرایی را مهم‌ترین مساله در قراردادهای جدید برشمرد و مدیریت کنونی را شایسته صنعت دانست. وی قراردادهای جدید را بستری برای نگه داشتن جوانان در کشور دانست و ارتقای صنعت را در گرو همکاری با علم دانست. در این شماره ادامه این مصاحبه را می‌خوانیم.

امکان سوءاستفاده اطلاعات از سوی شرکت‌های خارجی چقدر است؟

در قراردادهای جدید مساله اطلاعات

عرضه مازاد در دسرساز

فرهیختگان | سوم اکتبر ۱۹۳۰، در حفاری چاه شماره ۳ دیزی برادفرد از سوی فردی با نام مستعار «دد جونز»، حجم گسترده‌ای نفت به بیرون فوران کرد. این اتفاق منجر به هجوم گسترده جویندگان طلای سیاه به سرتیق تگزاس همچون هجوم جویندگان طلا به ایالت کالیفرنیا شد. در هشت ماه بعدی پس از این اتفاق هجوم به قدری شد که تولید نفت به هزار برابر رسید و روزانه ۵۰۰ هزار بشکه نفت از این منطقه تولید شد. این مساله منجر به کاهش فاحش بهای نفت از یک دلار و ۸۵ سنت به دو سنت در هر بشکه شد. این اتفاق ورشکستگی دد جونز و مرگ وی در بی‌خانمانی را رقم زد.

«فرهیختگان» بررسی کرد

صادرات پایدار فرآورده‌های نفتی زیربنای اقتصاد ایران

میزان را افزایش دهیم در حالی که امکان صادرات روزانه ۵۰۰ هزار بشکه وجود دارد؛ اما با برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته برای توسعه بنادر ماهشهر تا پایان امسال به این میزان دست پیدا می‌کنیم.»
وی نفت گاز، مازوت، سوخت هواپیما و گاز مایع را از فرآورده‌های صادراتی ایران برشمرد و گفت: «امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران مسئولیت این صادرات را برعهده دارد و شرکت ملی پخش و پالایش تامین‌کننده و تسهیل‌کننده این صادرات

◉ واردات بنزین یورو ۴ با اکتان ۹۵

عباس کاظمی، با بیان اینکه هم‌اکنون ۲۰ هزار تن بنزین و نفت‌گاز یورو ۴ توزیع می‌شود، گفت: «با راه‌اندازی طرح بنزین‌سازی پالایشگاه بندرعباس هشت میلیون لیتر به تولید روزانه بنزین یورو ۴ افزوده می‌شود. بیشتر واردات بنزین از هندوستان و چین و کشورهای اروپایی به‌ویژه سوئیس انجام می‌شود که دقیقاً بنزین یورو ۴ با اکتان ۹۵ موسوم به بنزین سوپر است؛ بنزین تولیدی کشور نیز یورو ۴ با اکتان ۹۱ است. بخشی از بنزین وارداتی به صورت سوپر عرضه می‌شود و بخشی هم به نفتا افزوده می‌شود و به صورت بنزین معمولی با اکتان بالا عرضه می‌شود.»

◉ کارت سوخت‌ها را نگه دارید
مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه ایده کارت سوخت در اواخر دهه ۷۰ به دلیل قیمت بسیار پایین بنزین از سوی وزارت نفت ارائه شد تا از قاچاق جلوگیری شود، گفت: «این اقدام به جلوگیری از قاچاق سوخت کمک شایانی کرد. در همین فاصله نیز سی‌ان‌جی توسعه پیدا کرد و هم‌اکنون معادل روزانه ۲۰میلیون لیتر بنزین، سی‌ان‌جی توزیع می‌شود. تولید بنزین پالایشگاه‌های

◉ عباس کاظمی

بیژن مستقل در گفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح کرد تضمین کیفیت با قراردادهای طولانی

دادن نیست، استفاده صحیح و بهینه از زمان است. در مورد منابعی صحبت می‌کنیم که زیر زمین است، هر کسی بتواند آن را زودتر استخراج کند، برنده است. بهترین‌های انرژی در دنیا، ایرانی هستند، کسانی که همه میادین نفتی دنیا را

وجب به وجب می‌نشانند، پس چرا ما نمی‌توانیم به اصطلاح از این اطلاعات سوءاستفاده کنیم؟ اینکه یک پیمانکار در یک میدان مشترک در طرف ایرانی کم‌کاری می‌کند و در طرف خارجی، با بیشترین بازده کار می‌کند، بحث دزدیدن و سوءاستفاده از اطلاعات نیست، بلکه بحث سوء مدیریت و سستی ماست. ورود خارجی‌ها اصلاً تهدیدی برای شرکت‌های داخلی نیست. به‌طور مثال سیال حفاری یک کار علمی شامل فیزیک، شیمی، مهندسی مکانیک و نفت است؛ در سال‌های قبل از انقلاب این فعالیت، دست خارجی‌ها بود؛ بعد از انقلاب، خومان این صنعت را در بدنه

#

انرژی های نو

انرژی‌های تجدیدپذیر

خانه‌ای روی آب

فرهیختگان | آژانس بین‌المللی انرژی اخیرا در گزارشی ادعای صنایع انرژی‌های تجدیدپذیر را تایید کرده و گفته است حتی انرژی‌های همچون باد و خورشیدی که تاکنون به صرفه نبودند، هم‌اکنون به لحاظ قیمتی قابل رقابت با منابع انرژی متعارف هستند و دولت‌ها باید برای توسعه این انرژی‌ها حمایت کنند. این به آن معناست که دلارهای مالیات آمریکا از این به بعد باید صرف سوده شدن شرکت‌های منتخب شود تا این انرژی‌ها جان بگیرند و برخلاف قوانین بازار آزاد رشد و توسعه بیابند. به تعبیر دیگر آژانس بین‌المللی انرژی به‌طور تلویحی تایید می‌کند که اگر حمایت دولت از سر انرژی‌های تجدیدپذیر برداشته شود، بسیاری از شرکت‌های فعال در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر چون خانه‌ای پوشالی فرو می‌ریزند.
ضمن آنکه این گزارش نتیجه می‌گیرد بدون حمایت‌های دولتی برای ارتقای شرکت‌های فعال در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر، سرمایه‌گذاران دیگر برای سرمایه‌گذاری از طریق بخش خصوصی در این حوزه احساس رضایت نمی‌کنند.
حالا این سوال پیش می‌آید که با چنین شرایطی که بدون حمایت دولتی یک صنعت زمین می‌خورد، چرا دولت آمریکا باید تخم‌رمغ‌های خود را در سبد سرمایه‌گذاری انرژی‌های تجدیدپذیر بگذارد؟ وارن بافت، میلیاردر آمریکایی که سرمایه گسترده‌ای در حوزه انرژی باد به میان آورده است، با پذیرفتن اینکه انرژی باد آن‌طور که قرار بود، رشد و توسعه نیافته است، می‌گوید: «تنها دلیل اینکه ما مزارع بادی را ایجاد کردیم، جذب حمایت دولت بود و بدون این حمایت و یارانه‌ها این سرمایه‌گذاری اصلاً صرفه نداشت.»
آژانس بین‌المللی انرژی تایید می‌کند که فناوری‌های تکنولوژی‌های تجدیدپذیر وابستگی بیشتری به اقدام دولت دارد تا سرمایه‌گذاری در زمینه سوخت‌های پایه فسیلی. بر خلاف انرژی‌های تجدیدپذیر، تولیدکنندگان زغال سنگ و گاز طبیعی می‌توانند به نشانه‌های بازار واکنش نشان دهند و با تنظیم خروجی خود، هزینه‌ها را کنترل کنند. ایالت تگزاس آمریکا یکی از ایالت‌های آمریکاست که در هسته این مباحث قرار دارد، چراکه این ایالت با حفظ سوسیلهایش برای انرژی‌های تجدیدپذیر هم‌اکنون ۱۸۷ گیگاوات از انرژی خود را از طریق ترکیب تاسیسات نصب شده بادی و خورشیدی به دست می‌آورد. هدف سازمان استانداردهای انرژی‌های تجدیدپذیر تگزاس (RPS) برای رسیدن به ۱۰ هزار مگاوات انرژی تا سال ۲۰۲۵، در سال ۲۰۱۰ یعنی ۱۵ سال جلوتر از برنامه محقق شد.
قانونگذاران تگزاس حالا با این کاوس مواجه هستند که آیا باید حمایت خود از PRS را پس از رسیدن به هدف افزایش دهند یا خیر. موافقان انرژی‌های تجدیدپذیر، در سال ۲۰۱۵ به‌شدت مقابل اعمال مالیات علیه انرژی‌های تجدیدپذیر مقاومت و اعلام کردند که آنها به این مساله واقف هستند که بدون حمایت دولت دیگر انرژی‌های تجدیدپذیر رقابتی نخواهد بود. این مساله می‌توانست بازگشت به بازار حقیقی را کلید زند و نگاه انرژی‌های تجدیدپذیر را بازارپسند کند و نگاه دولت‌پسندانه را از آن دور کند. متأسفانه درنه‌ای قانون‌گذاران تگزاس اعمال مالیات برای این انرژی‌ها را رد کردند.

از آنجا که تعالیات‌های PRS افزایش نیافته و اقدامات داوطلبانه در این زمینه نیز بیشتر نشده است، اعتبار انرژی‌های تجدیدپذیر برای پروژه‌های جدید بسیار کمتر از زمانی شده که شاهد انقلاب این پروژه‌ها در اوایل هزاره دوم میلادی بودیم. با این وجود تگزاس توانست تاسیسات لازم برای تولید ۱۶ گیگاوات انرژی از طریق باد را از زمان انقلاب انرژی‌های تجدیدپذیر نصب کند و هم‌اکنون ۲۰ درصد انرژی این ایالت با تاسیسات تولید برق از انرژی بادی ایجاد می‌شود.
حالا این سوال پیش می‌آید که با در نظر گرفتن اینکه اعتبار این پروژه‌ها کاسته شده و ریسک بالا رفته است، چطور ایالت تگزاس توانسته به چنین رشدی در توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر دست یابد؟ بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی حدود یک سوم از تاسیسات نصب‌شده انرژی بادی در سال ۲۰۱۴ از اعتبار «توافق خرید انرژی ترکیبی» موسوم به «پرچین اها تامین شد. براساس این توافقات، تولیدکنندگان انرژی، برق تولیدی خود را به صورت تک‌محموله به عمده‌فروشان عرضه می‌کردند و به جای آن هزینه متداول بازار را دریافت می‌کردند. برای دفع ضررهای ناشی از نوسانات قیمت بازار که قابل پیش‌بینی نبود، تولیدکنندگان برق قراردادهایی برای محصول اعتباری با عنوان «پرچین» برای محافظت از نوسانات و افزایش ثبات تولید ثروت در آینده به اعضا می‌رساندند.

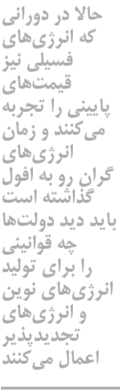
ایسن قراردادها به‌طور موثری توسعه‌دهندگان پروژه را قادر می‌ساخت تا تنظیم درآمد‌هایشان براساس قوانین مالیاتی، سرمایه‌گذاری‌های پروژه‌هایشان را ایمن کنند و پروژه‌ها را سودده تنظیم کنند. استفاده بیجا از چنین قراردادهایی منجر شد که این نوع قراردادها در جریان بحران مالی سال ۲۰۰۸ مورد انتقاد قرار گیرند.
حالا تولیدکنندگان انرژی‌های تجدیدپذیر علاوهبر استفاده از توافقات خرید برق ترکیبی برای تضمین بازده بودن سرمایه‌گذاری‌شان، از سوسیلهای دولتی هم استفاده می‌کنند و همه اینها منجر به سرمایه‌گذاری برای انرژی شد که در زمانی که آفتاب و باد نباشد، هیچ انرژی تولید نمی‌شود.

حالا در دورانی که انرژی‌های فسیلی نیز قیمت‌های پایینی را تجربه می‌کنند و زمان انرژی‌های گران رو به افول گذاشته است باید دید دولت‌ها چه قوانینی را برای تولید انرژی‌های نوین و انرژی‌های تجدیدپذیر اعمال می‌کنند. همین مساله استفاده گران از انرژی‌های تجدیدپذیر با سوسیله دولتی را غیرعقلانه می‌کند و حمایت دولت‌ها از آنها منطقی به نظر نمی‌رسد. اگر به دنیا واقعی نگاه کنیم در حال حاضر استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر فلا یک خانه پوشالی است که با ارزان شدن سوخت‌های فسیلی فرو می‌ریزد. مگر آنکه دولتی آفتدر به لحاظ اقتصادی قوی باشد که تصمیم به هدر دادن پولش بگیرد و روی این پروژه‌ها سرمایه‌گذاری کند. شاید هم روزی قوانین استفاده از سوخت‌های فسیلی آفتدر سختگیرانه‌شد که دیگر کسی هزینه پرداخت جریمه این انرژی‌ها را متحمل نشود و به ناچار رو به انرژی‌های نوین بیآورد یا آنکه منابع سوخت‌های فسیلی به پایان برسد و چاره‌ای برای استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر باقی نماند.

تولیدکنندگان انرژی‌های تجدیدپذیر علاوهبر استفاده از توافقات خرید برق ترکیبی برای تضمین بازده بودن سرمایه‌گذاری‌شان از سوسیلهای دولتی هم استفاده می‌کنند و همه اینها منجر به سرمایه‌گذاری برای انرژی شد که در زمانی که آفتاب و باد نباشد، هیچ انرژی‌ای تولید نمی‌شود

گفت و گو

چشمگیری داشته است. برخی با محاسبه بهای دکل حفاری عنوان می‌کنند که می‌توانیم هزینه‌ها را با خرید تجهیزات پایین‌تر بیآوریم. اما همه چیز هزینه ظاهری نیست، به‌عنوان مثال در حفاری باید دید اقتصاد حفاری چگونه است، مخزن چگونه حفاری می‌شود، تولید چه میزان است و... باید همه مسائل را در کنار هزینه‌ها در نظر بگیریم. در مورد قراردادهای جدید گاهی این مساله مطرح می‌شود که سپردن یک مخزن برای مدت طولانی به طرف خارجی خطرناک است؛ این حرف جای بحث دارد. در همه دنیا بیشتر قراردادهای نفتی به صورت امتیازی است؛ دولت، میدان را به یک شرکت خارجی یا داخلی توأمند می‌دهد و از آن شرکت، خواستار بازدهی بالا و اقتصاد بهینه خواهد بود. اما کسی نمی‌گوید که در این قراردادها مالکیت به کسی اعطا شده است؛ این مساله است و اساس حقوقی ندارد. طبیعی است که وقتی شرکت خارجی در یک میدان، قرارداد بلندمدت داشته باشد و از حضورش در آنجا اطمینان یابد، نگاه کیفی به پروژه می‌کند و نه صرفاً نگاه سطحی! نگاهش به‌گونه‌ای است که بلندمدت، تولید افت نکند که قراردادش خراب نشود و بتواند مدت طولانی در کنار سود مالک، سود خود را برداشت کند.

حالا در دورانی که انرژی‌های فسیلی نیز قیمت‌های پایینی را تجربه می‌کنند و زمان انرژی‌های گران رو به افول گذاشته است باید دید دولت‌ها چه قوانینی را برای تولید انرژی‌های نوین و انرژی‌های تجدیدپذیر اعمال می‌کنند